

Horisontaalsete põhimõtetega arvestamine

Horisontaalne põhimõte	"Eesti 2035" alasihi "Hooliv ühiskond" näitaja	Selgitus horisontaalse põhimõtte kriteeriumi seose kohta meetmega/seose puudumise kohta	Tegevuse mõju arvestamise/suurendamise viisid	Lõplik juhtivministeeriumiga läbiräägitud hinnang puutumuse olemasolu kohta.
Võrdsed võimalused (CPR artikkel 9 ja 73)				
a) Võrdsed võimalused	Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik	Tuginedes toetatavate tegevuste eesmärgile on neil seos võrdsede võimaluste teemaga sotsiaalse tõrjutuse vähendamise, perevägivalda ennetamise ning varajase märkamise aspektides. Toetatavate tegevuste eesmärk on ennetada ja vähendada noorte riskikäitumist ning juurutada võrgustikutöö põhimõtteid, et edendada kohalikul tasandil turvalise elukeskkonna kujundamist ning riskis olevate noorte ja perede probleemide kindlakstegemist ja lahendamist. Toetatavad tegevused aitavad kaasa riskikäitumisega kaasneva võiva sotsiaalse tõrjutuse ennetamisele.	Toetatavad tegevused panustavad sotsiaalse tõrjutuse vähendamisse, perevägivalda ennetamisse ning varajase märkamise soodustamisse. Toetatava tegevuse 2.1 ¹ raames arendatakse ja rakendatakse KOV-tasandi spetsialistide koostöömudel, mille eesmärk on toetada keskmise või kõrge riskikäitumisega noori, et vähendada nende riskikäitumist ja ennetada seeläbi riskikäitumisega kaasnevat sotsiaalset tõrjutust. Toetatava tegevuse 2.2 ² raames pakutakse KOV-tasandi spetsialistidele koolitusi ennetuse ja tõhusate ennetusmeetodite kohta, et KOV tasandil aidata kaasa riskikäitumise süsteemsemale ennetamisele.	Puutumus olemas.

¹ Spetsialistide koostöömudel keskmise ja kõrge riskikäitumisega noorte toetamiseks.

² Koolitused ennetusalase kompetentsi arendamiseks ning riskikäitumise ennetamiseks.

		<p>Mõnda vähemusrühma kuuluvad inimesed võivad olla suuremas sotsiaalse tõrjutuse riskis, mis omakorda võib soodustada nende riskikäitumist.</p> <p>Toetatavad tegevused aitavad suurendada kohaliku omavalitsuse (KOV) tasandi spetsialistide teadlikku ja oskuslikku käitumist, et ennetada riskikäitumist, perevägivalda ja soodustada probleemide (sealhulgas sotsiaalse tõrjutuse) varajast märkamist.</p>	<p>Toetatava tegevuse 2.3³ raames edendatakse KOV-tasandil erinevate osapoolte, sealhulgas meelelahutusasutuste ja turvatöötajate, teadmisi alkoholi ja teiste uimastitega seotud kahjude ja riskikäitumise ennetamiseks ja vähendamiseks.</p> <p>Toetatavate tegevuste raames korraldatakse tegevuste puhul arvestatakse osalejate erineva taustaga, et muuta osalemine võimalikult turvaliseks ja kättesaadavaks olenemata inimese rahvusest, vanusest või erivajadusest. Koolitusprogrammides käsitletakse muu hulgas ka võrdsete võimaluste loomise teemat.</p>	
b) Sooline võrdõiguslikkus	Soolise võrdõiguslikkuse indeks	<p>Tuginedes toetatavate tegevuste eesmärgile on toetatavatel tegevustel seos soolise võrdõiguslikkusega. Naiste ja meeste tervisekäitumises esineb sooline lõhe, kuna meeste hulgas esineb rohkem riskikäitumist (sealhulgas alkoholi ja narkoainete tarbimine). Riskikäitumise ga kaasnedes võivad õigusrikkumised võivad süvendada ka soolist lõhet kesk- ja kõrghariduse omandamisel (võrreldes põhikooliga väheneb poiste osatähtsus gümnaasiumis järsult). Toetatavad tegevused soodustavad probleemide varajast märkamist ning aitavad ennetada riskikäitumist ja ka perevägivalda.</p>	<p>Toetatavad tegevused soodustavad probleemide varajast märkamist ning aitavad ennetada noorte meeste riskikäitumist ja ka perevägivalda. Koolitusprogrammides käsitletakse soolise võrdõiguslikkuse teemasid.</p>	Puutumus olemas.
c) Ligipääsetavus	Ligipääsetavuse näitaja	<p>Tuginedes toetatavate tegevuste eesmärgile on tegevuste seos avalikku teenust pakkuvate hoonete, nende taristu ja ühistranspordi ligipääsetavuse eesmärkidega</p>	<p>Toetatavate tegevuste mõju ligipääsetavuse probleemi lahendamisele ühiskonnas on kaudne. Samas koolituste ja ürituste läbiviimisel tagatakse vajaduse korral ligipääsetavus</p>	Puutumus olemas.

³ Alkoholi ja teiste uimastitega seotud kahjude ja riskikäitumise vähendamise kompetentsi loomine.

		kaudne.	hoonele ja ruumidele ning infole ja kommunikatsioonile nelja peamise puudeliigiga inimestele (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuu).	
Regionaalareng (CPR artikkel 9 ja 73)				
a) Regionaalne tasakaalustatus (piirkondlike lõhede vähenemine ja teenuste ühtlasem kättesaadavus)	Püsiva suhtelise vaesuse määr	Tulenevalt toetatavate tegevuste eesmärkidest ja sisust on neil seos regionaalse tasakaalustatuse teemaga, eelkõige teenuste kättesaadavuse ja tööturul osalemise aspektis. Toetatavaid tegevusi viiakse ellu KOV-ide tasandil üle Eesti. Toetatavate tegevuste tulemusel juurutatakse KOV-tasandil võrgustikutöö põhimõtteid, et edendada kohalikul tasandil turvalise elukeskkonna kujundamist. Tegevuste elluviimise tulemusel vähenevad inimeste riskikäitumine ja sellega kaasnevad kulud ning riskid (sealhulgas tööturult eemale jäämine), noorte korduvate õigusrikkumiste toimepanemise tõenäosus ning pikemaajalised negatiivsed, sealhulgas majanduslikud, tagajärjed noorele, tema perele ja kogukonnale laiema l.	Toetatavaid tegevusi viiakse ellu KOV-ide tasandil üle Eesti, kuid konkreetset KOV piirkonnad selguvad tegevuste elluviimise käigus lähtuvalt KOV-ide vajadustest ja valmisolekust. Toetatava tegevuse 2.1 raames arendatakse keskmise ja kõrge riskitasemega noorte suunatud spetsialistide koostöömudelit „Ringist välja“ ning laiendatakse selle kasutuselevõttu KOV-ide tasandil üle Eesti. Seni on koostöömudeli KOV-põhist rakendamist katsetatud Pärnus, Keilas ja Tartus. Toetatava tegevuse 2.2 raames arendatakse rahvusvahelisel ennetusõppekaval põhinevaid ennetuskoolitusi KOV-idele mõeldud koolitusprogrammiks, et aidata KOV-tasandil kujundada ühtset arusaama ennetusest ja edendada tõenduspõhiste meetodite kasutamist. Toetatava tegevuse 2.3 raames kohandatakse Eesti oludele sobivaks ja viiakse KOV-ide tasandil läbi sekkumisprogramm alkoholi ja teiste uimastitega seotud kahjude ja riskikäitumise vähendamiseks.	Puutumus olemas.

b) KOVide haldus- ja arendusvõimekus ning autonoomia	Püsiva suhtelise vaesuse määr	Tulenevalt toetatavate tegevuste eesmärgist ja sisust on neil seos KOV-ide haldus- ja arendusvõimekusega. Toetatavad tegevused mõjutavad KOV-ide teenuste korraldamise võimekust eelkõige ennetuse ja turvalisuse valdkonnas.	Tegevuste raames suurendatakse KOV-ide võimekust toetada ja suunata turvalise elukeskkonna arendamist kohalikul tasandil. Selleks viiakse toetatava tegevuse 2.4 ⁴ raames läbi KOV-ide arenguprogramm turvalisuse tegevusmudeli katsetamiseks ja arendamiseks ning korraldatakse koolitusi, kohtumisi ja seminare kohaliku ja maakonna tasandi turvalisusvõrgustike tegevuse edendamiseks. Arenguprogrammis osalevad KOV-id kõikidest maakondadest. Konkreetsed KOV-id selguvad elluvijja korraldatava avaliku konkursi tulemusena.	
Kliima (CPR artikkel 9 ja 73) ja keskkonnahoid				Puutumus puudub.
a) Kliimamuutuste leevendamine b) Kliimamuutustega kohanemine c) Keskkonnahoid		Tulenevalt toetatavate tegevuste eesmärgist ei ole neil otsesest seost kliimamuutuste leevendamise, kliimamuutuste kohanemisega ega keskkonnahoiu eesmärkidega, mistõttu ei ole nende näha ka olulist negatiivset mõju.	Toetatavad tegevuste elluviimine otseselt ei mõjuta kasvuhoonegaaside heidet, ei arvesta kliimamuutustega ega mõjuta looduskeskkonda.	

⁴ Kohaliku tasandi võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks.